

Fővárosi Bíróság
18.Kpk.45.759/2009/4.

1

2009 OKT 09

A bíróság a Kreczinger és Társai Ügyvédi Iroda, ügyintéző: Dr. Kreczinger Csilla ügyvéd (1085 Budapest, Mária u.11.) által képviselt **Bokros Önállóságát Előkészítő Bizottság** (6648 Csongrád-Bokros, Tanya 1549) kérelmezőnek, a dr. Nagy Éva vezető jogtanácsos (1903 Budapest, Pf. 314.) által képviselt **Önkormányzati Miniszter** (Budapest V. kerület, József A. u. 2-4.) kérelmezett ellen közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított nemperes eljárásban meghozta az alábbi

V é g z é s t:

A bíróság a kérelmező kérelmét elutasítja.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Bokros község Községi Tanácsa - a lakosság többsége véleményének ismeretében - a 12/1976. (XII.3.) th. számú határozattal kezdeményezte Csongrád városhoz Csongrád néven történő egyesítését, amely Csongrád egyetértését követően a 4/1977. számú Elnöki Tanácsi határozattal megtörtént 1977. április 1-től. A településrész 2008. május 26. napján megtartott falugyűlésén a választópolgárok szabályszerűen megalakították az új községgé nyilvánítás előkészítését szervező Bokros Leválását Előkészítő Bizottságot (kérelmező) annak érdekében, hogy Bokros ismét önálló község legyen. A kérelmező elkészítette a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 52. § (2) bekezdése, valamint a területszervezési eljárásról szóló 1999. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Ttv.) 8. §-ában írt javaslatát.

A 2008. december 7. napján megtartott véleménynyilvánító helyi népszavazás érvényes és eredményes volt, a szavazáson a 846 választásra jogosult állampolgárból megjelent 531 fő közül 318 fő arra szavazott, hogy akarja Bokros településrész leválását Csongrád várostól, s a területen új község alakítását.

Csongrád Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2009. január 6-án az 1/2009.(I.6.) KT számú határozatában a helyi népszavazás eredményét tudomásul vette.

A Csongrádi Kistérség Többcélú Társulási Tanácsának 2009. április 9-i ülésén meghozott 29/2009. (IV.09.) CSkt. számú határozatában úgy foglalt állást, hogy az új község feladatainak önálló, önkormányzati szinten (tehát nem társulási formában) történő ellátását támogatja. Érdemben ugyanígy foglalt állást a városi képviselő-testület 61/2009. (III.20.)Ökt. számú határozatában, a 2009. április 24-én megtartott képviselő-testületi ülésén pedig nem támogatta a városrész önálló településsé nyilvánítását.

Fővárosi Bíróság
18.Kpk.45.759/2009/4.

2

A Dél-Alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal a törvényességi ellenőrzés során a területszervezési intézkedés előkészítésével kapcsolatos eljárás tekintetében hiányosságot, jogszabálysértést nem állapított meg, azonban az új községgé nyilvánítás törvényi feltételei teljesülésének vizsgálata során arra a megállapításra jutott, hogy az Ötv. 52. § (1) bekezdésében, illetve az Ötv. 8. § (4) bekezdésében foglalt törvényi feltételek maradéktalan teljesítésére nincs lehetőség, figyelemmel arra, hogy a kérelmező nem tudta kellően igazolni, alátámasztani, hogy a településrész községgé nyilvánítása esetén megalakuló önkormányzat az Ötv. 8.§ (4) bekezdésében meghatározott óvodai nevelés, általános iskolai oktatás és nevelés, valamint az egészségügyi és szociális alapellátás kötelező közfeladatainak teljesítését a szolgáltatások színvonalának csökkenése nélkül képes lenne ellátni. Ezt támasztotta alá a Kistérségi Többcélú Társulás Tanácsának (továbbiakban: Társulás), valamint a városi önkormányzatnak a feladatellátásra vonatkozó, és a feladatok tekintetében az együttműködést a jövőre nézve kizáró határozata, azaz a 29/2009.(IV.09.) Csktt. számú és a 61/2009.(III.20.) Ökt. számú határozat, továbbá a kérelmező (Bizottság) elnökének 2009. április 28-án kelt, az önkormányzati miniszterhez írt levele, amelyben a társulásos együttműködés újabb lehetőségeiről tájékoztatta a minisztert. Miután az Ötv. 52.§ (1) bekezdése értelmében törvényi feltétel a kötelező feladatok színvonal csökkenés nélküli jövőbeni ellátása, szolgáltatások biztosítása és ez a törvényi feltétel nem teljesült, a kérelmezett a 2009. május 27. napján kelt ÖM/1675/2009/8. számú határozatában a településrész községegyesítés megszüntetésével történő új község alakítására irányuló kezdeményezést a Magyar Köztársaság elnökéhez nem terjesztette elő.

Indokolásában - a fent kifejtetteken túl - utalt arra, hogy az önkormányzati kötelező feladatok (Ötv. 8.§ (4) bekezdés) közül az ivóvíz ellátás, a közvilágítás, a helyben lévő közterület működtetése megoldott, az új község nevével (Bokros), valamint a kisebbségi feladatok ellátásával kapcsolatban kifogás nem merült fel, a község területe, valamint a vagyoni kérdések tekintetében pedig az érintett önkormányzatoknak kell megállapodniuk. Ez utóbbi körben a határozat indokolása utalt arra, hogy hiánypótlás során a kérelmező elkészítette a leendő önkormányzat költségvetésének tervezetét, amely tervezet az indokoltnál nagyobb mértékben alapoz az iparüzési adóbevételekre, amely egy jelentős helyi gazdasági egység befizetésén alapul és e gazdasági egység sikeres működéséhez kötött, ezáltal azonban olyan túlsúlyos elemet tartalmaz a bevételi oldalon, amely kedvezőtlen gazdasági viszonyok, vagy a vállalkozás céljainak, érdekviszonyainak módosulása esetén az önkormányzati feladatok ellátását anyagi eszközök tekintetében instabillá teheti. Utalt továbbá az Alkotmánybíróság 1044/1997. és 15/1998. (V.8.) AB számú határozataiban foglaltakra.

A kérelmező a Ttv. 12. § (1) bekezdésére alapítottnan kérte a kérelmezett határozatának hatályon kívül helyezését. Ebben arra hivatkozott, hogy a határozat figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy Bokros már volt önálló település, „kényszerházasságát” - Csongrád városhoz történt csatolását- a kommunista diktatúra kényszeregyesítései eredményezték. Helyi érdekek megfelelő képviselője a jelenlegi formájában nem megoldott, a városrész közfeladataira fordított források nincsenek arányban azzal, amivel Bokros hozzájárul a város költségvetésének bevételi oldalához. A kérelmezett nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a város képviselő-testülete jelenlegi összetételében ellenérdekelt, és ebből eredően olyan nyilatkozatot tesz, amely szerint a Társulás nem kívánja soraiba felvenni az új önkormányzatot. Álláspontja szerint a Társulás ezt a jogát (nyilatkozattételi jog) nem rendeltetésével egyezően, nem a közös érdekek és az együttműködés szolgálatában teszi, gyakorolja.

Fővárosi Bíróság

18.Kpk.45.759/2009/4.

3

Utalt arra, hogy az Alkotmány értelmében a község választópolgárainak közösségét megilleti a helyi önkormányzás joga, ezért az önállósulás törvényi feltételeit rugalmasabban kell értékelni, figyelembe kell venni a közösségi akaratot. A kérelmezett tévedett akkor, amikor úgy ítélte meg, hogy a Társulásba Bokros várhatóan nem nyer felvételt, és a jelenlegi közös feladatellátás a jövőben minden tekintetben megszűnik, ugyanis a tényleges önállósulásig (tényleges feladatellátásig) elkerülhetetlenül lesz egy újabb önkormányzati választás, amelynek következtében alappal feltételezhető, hogy az új, választásokat követő városi képviselő-testület nem zárkózik el az együttműködéstől. Ugyanakkor annak sincs jogi akadálya, hogy Bokros - önállósulását követően más térség társulásához, például Kiskunfélegyházához csatlakozzon. Ennek alátámasztására csatolta a Kiskunfélegyházi Központi Háziorvosi Ügyeleti Társulás 2009. június 23-i határozatát. Kifejezetten sérelmezte azt a kérelmezetti megállapítást, amely az iparüzési adóbevételekre vonatkozott a határozat indokolásában. Előadta, hogy a jelentős iparüzési adót fizető társaság közismerten prosperáló gazdasági társaság, amely közkedvelt termékszerkezettel, folyamatos és hosszútávú kereslettel van jelen a piacon, ráadásul tevékenységét inkább bővíteni, mint szűkíteni kívánja. A kedvezőtlen változásokra történt hivatkozás megalapozatlan, ebben a megközelítésben semmilyen más költségvetési tervezetet, például országos tervezetet sem lehetne reálisan megalkotni és nem várható el, hogy erre egy önállósulni kívánó település garanciát adjon. Ehhez kapcsolódva azt is kifejtette, hogy a kérelmezett figyelmen kívül hagyta a helyi jellegzetességeket, a közismerten meglévő erőforrásokat, így azt, hogy a vidék termékeny és megélhetést biztosító termőfölddel rendelkezik, a mezőgazdasági vállalkozók és őstermelők is adófizetők, továbbá a településrészen jelentős mennyiségű termálvíz-kincs található, ami fel van tárva. Ennek megfelelő hasznosítása is hozzájárulhat a település felvirágoztatásához és a közfeladatok ellátásához. Az óvoda és az iskola, valamint az orvosi ügyelet és védőnői szolgálat tekintetében kifejezte azt a szándékát, hogy önerőből, vagy a Társulással együttműködve fogja ezen intézményeket fenntartani, az együttműködés tekintetében pedig arra számít, hogy a legközelebbi önkormányzati választásokat követően megváltozik a Társulás álláspontja. Amennyiben ez az együttműködés ellehetetlenülne, úgy az óvoda és általános iskola fenntartását és működtetését a Katolikus Egyház, a Szeged-Csanádi Egyházmegye, illetve a Kiskunfélegyházi Központi Háziorvosi Ügyeleti Társulás vállalná, az erről szóló nyilatkozatot, illetve határozatot felülvizsgálati kérelméhez csatolta. Végül utalt arra, hogy az önkormányzati miniszternek a Ttv. 11. § (2) bekezdése értelmében nincs mérlegelési jogköre a döntése során.

A kérelmezett érdemi ellenkérelmet terjesztett elő, melyben kérelmező kérelmének elutasítását kérte, figyelemmel arra, hogy határozata a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek mind anyagi-, mind eljárásjogi szempontból megfelel. E körben a felülvizsgálati kérelem pontjaira részletesen válaszolva arra utalt, hogy a községegyesítés megszüntetésére irányuló kezdeményezés alapján az előterjesztés elutasítása kizárólag a törvényi feltételek vizsgálatán alapult. Így nem vizsgálhatta a korábbi községegyesítés utólagos megítélését, és azt sem, hogy a Társulás, amely önálló döntési hatáskörrel rendelkező szervezet, miért nem hozott a kezdeményezők számára kedvező döntést, miért nem vállalta a feladatellátásban való esetleges együttműködést. Nem vitatva az Alkotmányon alapuló, község választópolgárainak közösségét megillető helyi önkormányzati jogot, rámutatott arra, hogy ez a közjogilag létrejött községet illeti meg. A törvényi feltételek teljesülése körében csak a tényszerűen igazolt körülményeket vizsgálhatta, egy jövőbeni választás bizonytalan eredményét, az annak eredményeként a kérelmező feltételezése szerint bekövetkező együttműködési szándékot nem vehette figyelembe. Ugyanígy figyelmen kívül kellett hagynia a felülvizsgálati kérelemhez csatolt, együttműködési szándékot tartalmazó nyilatkozatokat, illetve határozatokat, figyelemmel arra, hogy ezeket a kérelmező utólag csatolta be, ezért ezek a határozat jogszerűsége szempontjából nem vehetők figyelembe (irrelevánsak).

Fővárosi Bíróság
18.Kpk.45.759/2009/4.

4

A kérelmezett a döntés időpontjában rendelkezésre álló tények és dokumentumok alapján hozta meg határozatát és értékelte az addig becsatolt dokumentumokat. Az iparüzési adóbevételre vonatkozó, határozat indokolásában kifejtett álláspontját fenntartva rámutatott, hogy a jogalkotó alapvető célja szerint, csak az anyagi (gazdasági) tekintetben is biztonsággal működő községi önkormányzatok létrehozásához kívánt lehetőséget teremteni, ugyanakkor tény, hogy a gazdasági válság okozta pénzügyi nehézségekre tekintettel, amelyek az önkormányzat működésére is kihatnak, ezért megalapozottan és jogszerűen utalt arra indokolásában, hogy a bemutatott költségvetés tervezete egy vállalkozásból származó bevételre túlzottan alapoz, e társaság gazdasági céljainak esetleges változásából eredő bármilyen ok az önkormányzat helyzetét instabillá teheti. A helyi jellegzetességek és erőforrásokra történt kérelmezői utalás az ügy érdemét nem érintette, a Ttv. 11. § (2) bekezdése kapcsán pedig ismételten kifejtette, hogy a felterjesztést a törvényben meghatározott kötelező feladatok színvonal csökkenése nélküli elláthatósága igazolásának és valószínűsítésének elmaradása miatt mellőzte.

A kérelem nem megalapozott.

A bíróság a kérelemről a Ötv. 51. és 52. §-ai, illetőleg a Ttv. 8. §-a alapján határozott.

Az Ötv. 52. § (1) bekezdése szerint a helyi választópolgárok kezdeményezésére új község alakítható az olyan elkülönült, legalább háromszáz lakosú lakott településrészből, amely feltételei alapján képes az önkormányzati jogok gyakorlására, a 8. § (4) bekezdésében meghatározott feladatok teljesítésére a szolgáltatások színvonalának csökkenése nélkül.

Az Ötv. 8. § (4) bekezdése szerint a települési önkormányzat köteles gondoskodni az egészséges ivóvízellátásról, az óvodai nevelésről, az általános iskolai oktatásról és nevelésről, az egészségügyi és a szociális alapellátásról, a közvilágításról, a helyi közutak és a köztemető fenntartásáról; köteles biztosítani a nemzeti és az etnikai kisebbségek jogainak érvényesülését.

Az Ötv. 52. § (1) bekezdéséből következik, hogy az egyébként további feltételeknek megfelelő településrész abban az esetben kezdeményezheti a községi jogállás elnyerését, ha maradéktalanul és a szolgáltatások színvonalának csökkenése nélkül biztosítani tudja az Ötv. 8. § (4) bekezdésében meghatározott feladatokat. Az Alkotmánybíróság 1044/1997. AB számú határozatában megállapította, hogy „az állami területi beosztás meghatározása, így annak megállapítása is, hogy mely település rendelkezik községi jogállással az állam arra feljogosított szervének - községgé nyilvánítás esetén a köztársasági elnöknek - a hatáskörébe tartozik. A települések választópolgárai közösségének nincs Alkotmányból származó alanyi joga arra, hogy a községi jogállást elnyerje, illetőleg községi jogállását érintetlenül őrizze meg”. Ugyanakkor a 15/1998. (V. 8.) AB számú határozatában elvi érveléssel kimondta azt is, hogy „a törvényi feltételek fennállása esetén az érintett település választópolgárainak joga van az általa kezdeményezett községi jogállás elnyerésére, tehát kifejezetten csak a törvényi feltételeknek való megfelelés esetén illeti meg a jog ezen közösséget.

Az önkormányzat feladatait az Ötv. 8.§ (1) bekezdése széles körben rögzíti, a 8.§ (4) bekezdésében megfogalmazottak azok az alapvető önkormányzati feladatok és közszolgáltatások, amelyek a helyi közösség alapfokú ellátásához, a település üzemeléséhez elengedhetetlenül szükségesek, és amelyeknek megfelelő színvonalon történő biztosítása nem független az önkormányzat anyagi lehetőségeitől.

Fővárosi Bíróság
18.Kpk.45.759/2009/4.

5

Erre tekintettel nem követett el jogszabálysértést a kérelmezett akkor, amikor a határozata indokolásában kifejtette álláspontját a kérelmező által csatolt költségvetési tervvel, és az abban szereplő, egy vállalkozáshoz köthető helyi iparüzési adó, mint bevételi forrással kapcsolatban. A kérelmezett határozata azonban nem ezen okfejtésen alapult.

Az Ötv. 52.§ (1) bekezdése az új községgé alakulás feltételeként nem csak az alapfeladatok teljesítését határozza meg, de azt is, hogy a szolgáltatások színvonala - a korábbihoz képest - ne csökkenjen. Bokros új községgé nyilvánítása során a kérelmezett az alapfeladatot jelentő óvodai, általános iskolai, valamint egészségügyi és szociális alapellátás tekintetében állapította meg azt, hogy e kötelező közszolgáltatások tekintetében nem igazolta kérelmező a szolgáltatások színvonalának csökkenése nélküli jövőbeni ellátást.

A bíróság megállapította, hogy kérelmezett határozatát e pontok tekintetében részletesen indokolta, e körben olyan, a kérelmező által sem vitatott önkormányzati, illetőleg Társulási határozatokra utalt, amelyekből megállapítható, hogy a jövőbeni községi önkormányzatnak ezeket a feladatokat önállóan, önkormányzati szinten kell megoldani, illetve a Társulás által folytatott jelenlegi közös feladatellátást a Társulás nem támogatja, és a jövőben nem kíván e körben együttműködni.

A kérelmező 2009. április 28-i levelében, valamint a helyi népszavazást megelőzően elkészített lakossági tájékoztatóban foglaltak szerint ezen intézmények fenntartását maga is társulás keretében, illetőleg más önkormányzatokkal történő együttműködés keretében kívánta megoldani, ugyanakkor olyan dokumentumot, igazolást, megállapodást, határozatot a kérelmező nem csatolt az eljárás folyamán a kérelmezett döntésének meghozataláig, amely a feladatok (szolgáltatások) jövőbeni biztonságos és színvonal csökkenés nélküli működtetésére vonatkoznak..

A felülvizsgálati kérelemhez csatolt szándéknyilatkozat, illetőleg más kistérségi társulás tanácsának igazolása a bíróság által sem fogadható el, figyelemmel arra, hogy a bíróság a kérelmezetti határozat jogszerűsége tekintetében csak azt vizsgálhatja, hogy a határozat a döntéshozatalkor megfelelt-e a hatályos jogszabálynak vagy sem. Alappal hivatkozott tehát kérelmezett arra, hogy ezek az utólag csatolt bizonyítékok a kérelem elbírálásánál irrelevánsak.

Az a tény, hogy Bokros korábban önálló település volt, és ezt a közjogi státuszát 1977-ben az akkori jogi szabályozás szerint úgy vesztette el, hogy nem foglaltatott állást a községegyesítésről, továbbá az a kérelmezői álláspont, amely szerint Csongrád város képviselő-testülete jelenlegi összetételében ellenérdekelt, nem olyan szempont, amelyet a területszervezési eljárásban vizsgálni kell, mert az Ötv. 52.§ (1) bekezdése egyértelműen meghatározza a településegyesítés törvényi feltételeit, és a kérelmezettnek -amint arra ellenkérelmében helyesen rámutatott- kizárólag a törvényi feltételek fennállását kellett vizsgálnia.

A bíróság osztotta a kérelmezett álláspontját, amely szerint az a kérelmezői feltételezés, hogy a választásokat követő új képviselő-testület nem zárkózik el az együttműködéstől, illetve az új önkormányzat Társulásba történő felvételétől, nem vehető figyelembe a döntésnél. A kérelemben foglaltakkal ellentétben az alapfeltételeknek már a községgé nyilvánítás kezdeményezésekor rendelkezésre kell állni, ez következik a jogszabályból, tehát a kötelező önkormányzati feladatok tekintetében a kérelmezőnek már a döntést megelőzően kell igazolni és aggálytalanul valószínűsítene azt, hogy a kötelező feladatokat önállóan, vagy más formában (önkormányzatokkal társulásos együttműködéssel, vagy egyéb intézmény-fenntartási módon) valamint megfelelő színvonalon el tudja látni. Ezt a kérelmező nem igazolta.

Fővárosi Bíróság
18.Kpk.45.759/2009/4.

6

Mindezek alapján a bíróság teljes mértékben osztotta a kérelmezetti álláspontot, és megállapította, hogy a településrész új községgé nyilvánítására irányuló kezdeményezés nem felel meg az Ötv. 52. § (1) bekezdésében írt törvényi feltételnek. A kérelmezett eljárása során a feltárt tényekből jogszerű következtetést vont le, amikor elutasította a kezdeményezés felterjesztését.

A bíróságnak a jelen kérelem elbírálása során csak azt kellett vizsgálnia, hogy a kérelmezett a jogszabályoknak megfelelő határozatot hozott-e. Nem volt feladata annak vizsgálata, hogy a településrész, valamint a Csongrádi Önkormányzat között milyen az együttműködés. A felmerült problémák (településfejlesztés, a településrész megfelelő képviselése), a meglévő és a kérelemben hivatkozott sérelmek a községi jogállás elismerése szempontjából nem relevánsak, azokat az önkormányzati törvényben foglaltak szerint kell és lehet (például elkülönült településrész esetén településrészi önkormányzat megalakításával) rendezni úgy, hogy a fejlesztés arányosan történjen valamennyi településrész tekintetében.

Fentiekre tekintettel a bíróság a kérelmező kérelmét a Ttv. 12. § (2) bekezdése alapján elutasította.

A végzés ellen a Ttv. 12. § (2) bekezdése alapján fellebbezésnek helye nincs.

Budapest, 2009. szeptember 28.

dr. Réthy Edit s.k.
bíró

A kiadmány hitelével: *Repl*

